מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

ד' בחשון התשס"ט
2 בנובמבר 2008

בד. 2008-1225
בד"מ 50/08
ת.ז : [redacted]

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני :	יוסף תלרז, אב בית הדין למשמעת	-	יו"ר
	עו"ד אורי כהן	-	חבר בית הדין
	גב' ציפי דביר	-	חברת בית הדין
התובעת:	עו"ד איילה הוניגמן ליפץ		
הנאשם:	ד"ר [redacted]		
ב"כ הנאשם:	עו"ד גיא פלנטר		
נציג המשרד:	פרופ' [redacted] – מנהל מכון לחקר [redacted]		

גזר – דין

ההליך

1. הנאשם יליד 1950, המועסק כחוקר ב[redacted] במשרד [redacted], לפי דרגה א' לדירוג המחקר והנמצא בשירות המדינה מה-1.5.1990, הורשע על ידנו ביום כ"ט בתשרי התשס"ט 27.10.08 במסגרתו של הסדר טיעון בעבירות משמעת לפי סעיפים 17(1), (2) ו-(3) לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג – 1963 (להלן – החוק).

2. הנאשם הורשע בעבירות כאמור בנוגע לקשר שיצר עם "חברת [redacted]" (להלן – החברה), חברה שעיסוקה הוא בפיתוח תרופות לטיפול [redacted]. כאשר הנאשם היה בעל פטנט כממציא של תרופה שנועדה להתמודד עם [redacted], כאשר באותה העת קיים היה הסכם בין [redacted] לבין אותה חברה, לפיו בחודש אפריל 2004. החברה קיבלה רישיון לגבי הפטנט והשימוש בו. אולם, התחייבה לממן את המחקר הקשור בפיתוחה של אותה תרופה והנאשם הועסק כחוקר מטעם [redacted] והיה אמור לספק לאותה חברה אותו ידע מדעי שהיה ברשותו לגבי פתוחה של התרופה.

3. בין [redacted] ובין אותה חברה התנהל בשנת 2005 משא ומתן לגבי השימוש והניצול של אותה תרופה. כאשר הוראות החשב הכללי קובעות את גובה התמלוגים האישיים שניתנים לחוקר עובד מדינה בגין הניצול המסחרי של זכות הקניין שנרשמה על שמו, שזה אותו הפטנט וביחס לתקופה שבין 26.9.2004 ובין 1.10.2006, הוראות החשכ"ל קבעו כי, מסורה בידי בעל הפטנט הזכות לקבל לידיו סך של 30% מסך כל התגמולים שקיבל המכון למחקר חקלאי, בעקבות השימוש והניצול של אותו פטנט.

4. הנאשם, במהלך השנים 2002 – 2006 בקשר שיצר עם ראשי החברה, ביקש לקבל שליש מערכה באמצעות הנפקת מניות לידיו, הגם, שלפי הוראות החשכ"ל חל עליו איסור לעשות כן. משלא נענו דרישותיו, איים כי, יפגע בהתקשרות העיסקית בין המינהל לבין החברה.

5. לגישתה של התביעה, הנאשם במעשיו פגע במשמעת שירות המדינה, הפר את סעיף 11.01 לכללי האתיקה החלים על עובדי מדינה, את סעיפים 134 ו–135 לחוק הפטנטים, התשכ"ז – 1967, ואת פסקה 42.711 לתקשי"ר. כאשר בגין מכלול מעשיו הוא התנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו כעובד מדינה, או זו שעלולה לפגוע בשמו הטוב ובתדמיתו של השירות הציבורי.

<u>מהלך הדיון והחלטת בית הדין</u>

6. הנאשם הודה בפנינו במסגרתו של הסדר טיעון בפרטיה ובעבירותיה של התובענה המתוקנת.

7. לנוכח הודייתו של הנאשם בין כותלי בית הדין החלטנו כי, קיים יסוד להרשעתו של הנאשם בעבירותיה של התובענה. הנאשם מורשע בעבירות שבהן הואשם.

ניתן והודע בנוכחות הצדדים ביום כ"ט בתשרי התשס"ט – 28.10.2008.

(-)	(-)	(-)
יוסף תלרז אב בית הדין למשמעת יו"ר	עו"ד אורי כהן חבר בית הדין	ציפי דביר חברת בית הדין

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

ד' בחשון התשס"ט
2 בנובמבר 2008

בד. 2008-1225
בד"מ 50/08
ת.ז : [redacted]

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני :	יוסף תלרז, אב בית הדין למשמעת	-	יו"ר
	עו"ד אורי כהן	-	חבר בית הדין
	גב' ציפי דביר	-	חברת בית הדין
התובעת:	עו"ד איילה הוניגמן ליפץ		
הנאשם:	ד"ר [redacted]		
ב"כ הנאשם:	עו"ד גיא פלנטר		
נציג המשרד:	פרופ' [redacted] – מנהל מכון לחקר [redacted]		

גזר – דין

ההליך

1. הנאשם יליד 1950, המועסק כחוקר ב[redacted] במשרד [redacted], לפי דרגה א' לדירוג המחקר והנמצא בשירות המדינה מה-1.5.1990, הורשע על ידנו ביום כ"ט בתשרי התשס"ט 27.10.08 במסגרתו של הסדר טיעון בעבירות משמעת לפי סעיפים 17(1), (2) ו-(3) לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג – 1963 (להלן – החוק).

2. הנאשם הורשע בעבירות כאמור בנוגע לקשר שיצר עם "חברת [redacted]" (להלן – החברה), חברה שעיסוקה הוא בפיתוח תרופות לטיפול [redacted]. כאשר הנאשם היה בעל פטנט כממציא של תרופה שנועדה להתמודד עם [redacted], כאשר באותה העת קיים היה הסכם בין [redacted] לבין אותה חברה, לפיו בחודש אפריל 2004. החברה קיבלה רישיון לגבי הפטנט והשימוש בו. אולם, התחייבה לממן את המחקר הקשור בפיתוחה של אותה תרופה והנאשם הועסק כחוקר מטעם [redacted] והיה אמור לספק לאותה חברה אותו ידע מדעי שהיה ברשותו לגבי פתוחה של התרופה.

3. בין [redacted] ובין אותה חברה התנהל בשנת 2005 משא ומתן לגבי שימוש והניצול באותה תקופה. כאשר הוראות החשב הכללי קובעות את גובה התמלוגים האישיים שניתנים לחוקר עובד מדינה בגין הניצול המסחרי של זכות הקניין שנרשמה על שמו, שזה אותו הפטנט, וביחס לתקופה שבין 26.9.2004 ובין 1.10.2006, כאשר הוראות החשכ"ל קבעו כי, מסורה בידי בעל הפטנט הזכות לקבל לידיו סך של 30 אחוז מסך כל התגמולים שקיבל [redacted], בעקבות השימוש וניצול הפטנט.

4. הנאשם, במהלך השנים 2002 – 2006 בקשר שיצר עם ראשי החברה, ביקש לקבל שליש מערכה באמצעות הנפקת מניות לידיו, הגם, שלפי הוראות החשכ"ל חל עליו איסור לעשות כן. משלא נענו דרישותיו איים כי, יפגע בהתקשרות העיסקית בין המינהל לבין החברה.

5. הנאשם במעשיו פגע במשמעת שירות המדינה, הפר את סעיף 11.01 לכללי האתיקה החלים על עובדי מדינה, את סעיפים 134 ו–135 לחוק הפטנטים, התשכ"ז – 1967, ואת פסקה 42.711 לתקשי"ר. ובגין מעשיו הוא התנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו כעובד מדינה, או זו שעלולה לפגוע בשמו הטוב ובתדמיתו של השירות הציבורי.

<u>טיעונים לכיבודו של הסדר טיעון</u>

6. הנאשם הורשע כאמור, במסגרתו של הסדר טיעון שאם בית הדין יתן לו תוקף יוטלו עליו אמצעי משמעת מוסכמים של:

א. נזיפה חמורה

ב. הפקעת משכורת קובעת

7. כן הוסכם בין הצדדים שאם בית הדין יכבד את הסדר הטיעון, לא יפגעו זכויות נוספות של הנאשם העומדות לו בתוקף תפקידו כעובד וכממציא.

8. בהמשך הדיון שמענו את טיעוני הצדדים לעניין כיבודו של הסדר הטיעון:

א. **<u>עמדת תביעה</u>**

1) בראשית טיעוניה עמדה התובעת על פניה יוצאי הדופן של התובענה, בנוסף ההליכים שמתנהלים בפנינו, גם בהתחשב במעמדו של הנאשם כחוקר, אשר ביקש לזכות בזכויות ממוניות שלא לפי מידת השורה. באמצעות דרישת מניות מחברה כאמור, והפעלת והפקת לחץ של איום לאחר שסורבה בקשתו.

2) בהמשך הטיעונים הודגש בפנינו כי, אותם ניסיונות לא נשאו פרי, והנאשם לא הצליח לקבל כל זכות מעבר לדין.

3) הסדר הטיעון, לנוכח המסד הראייתי המורכב שאפיין את התובענה, חסך מזמננו השיפוטי, והתביעה ביקשה כי בית הדין יתן תוקף להסדר שהושג בין הצדדים.

ב. **<u>גישת המשרד</u>**

1) שמענו מנציג המשרד על מהותה וחשיבותה של התרופה שפותחה כאמור, וזכויותיו של הנאשם בפיתוחה.

2) בהמשך הדיון שמענו פרטים על תפקידו והשגיו המדעיים של הנאשם, ודרגתו בדירוג עובדי המחקר, שלא חל בה שינוי משנת 1996, גם בעטיו של ההליך. וכי מדובר בחוקר פעיל ויצירתי, אשר מקפיד על סדרי המשמעת השגרתיים במקום העבודה.

3) נציג המשרד מצטרף לתוכנו של הסדר הטיעון.

ג. **<u>טיעוני ההגנה</u>**

1) הסנגור המלומד ביקשנו לכבד את הסדר הטיעון שהושג לאחר עמל והתדיינות בין כל הצדדים הנוגעים בדבר, ותוכנו משקף את איזון האינטרסים ביניהם, ובית הדין נתבקש ליתן לו תוקף על בסיס מדיניות כיבודם של הסדרי טיעון, כפי שנפסק בעש"מ 4592/97 בעניין אליהו סבג, כאשר ההגנה הפנתה את תשומת ליבנו לשוני שקיים בית כתב התובענה המקורי לעומת זה המתוקן. וזאת לזכור כי, ההתקשרות בין [redacted] ובין אותה חברה, לא הייתה מתאפשרת בלעדי המצאתו של הנאשם, שעל בסיסה פותחה התרופה וכי מעשיה של חברת [redacted] כלפי הנאשם לא היו נעדרי כל רבב, כאשר נהג כאמור כלפיה מחשש שמא החברה תגזול את פרי המצאתו וכי לא צמח לו כל רווח אישי ממעשיו וכי הפרשה כולה פגעה במעמדו ובקידומו במקום העבודה.

2) עוד נטען בפנינו כי, ראוי לזקוף לזכות הנאשם את נטילת האחריות על מעשיו בהליך בפנינו, וחיסכון זמננו השיפוטי בהליך שצפוי היה להיות מורכב וממושך.

3) לגבי נסיבותיו האישיות של הנאשם, לבית הדין הוגשו מסמכים שונים על הישגיו המדעיים כבעל תואר שלישי והיותו מדען מוביל בתחומו, שפירסם מאמרים רבים ומידת ההערכה שלה זכה גם בארצות נכר. כאשר מהלכם של ההליכים גם הסב לנאשם נזק רפואי, אירוע שלגביו נמסרו לבית הדין פרטים ומסמכים שממנו הנאשם לשמחת הלב השתקם.

4) לגבי נסיבותיו האישיות של הנאשם שמענו מהנאשם נשוי ואב ל[redacted] ילדים שזוכים לתמיכתו, חלקם בוגרים, רעייתו מועסקת כ[redacted].

5) בנעילת טיעוניו ביקשנו הסנגור ליתן תוקף להסדר הטיעון.

ד. **<u>דבר הנאשם</u>**

1) הנאשם בדבריו לבית הדין סקר את דרכו: שירות חובה בנח"ל, כי נפצע בפעילות מבצעית והוכר כנכה צה"ל, רכש השכלה אקדמאית בתחום מדעי הטבע בה מחזיק תואר שלישי, אב [redacted] ילדים, רעייתו מועסקת והוא מתגורר בבית פרטי.

2) הנאשם הביע בפנינו צער על מעשיו כאמור בהם כשל.

<u>החלטת בית הדין</u>

9. לבית הדין זה, בדומה לערכאות שיפוט אחרות, מסור שיקול הדעת האם ליתן תוקף ולאר הסדר טיעון שנכרת בין הצדדים או להחליט שקיימת הצדקה לשנותו לחומרא או לקולא, על פי מתחם שיקול דעתנו.

10. לאחר שבאו בפנינו טיעוני הצדדים, כאמור, לצורך קבלת החלטתנו נשקלו על ידינו השיקולים הבאים:

א. **<u>לדפוס התנהגותו של הנאשם</u>**

1) הנאשם עובד מחקר בעל מוניטין המציא, במסגרת עבודתו כחוקר [redacted] במשרד [redacted], תרופה שלאחר שיכלולה ופיתוחה המלא יועדה לטיפול [redacted] במחלת [redacted], כאשר בין [redacted] לבין חברה פרטית כאמור נחתם הסכם לפיתוחה של

התרופה, שבמסגרתו הוענק לאותה חברה רישיון לפיתוחה וייצורה, על בסיסו של פטנט שנרשם ע"ש הנאשם.

2) פרק ח' לחוק הפטנטים, התשכ"ז – 1967 (להלן – חוק הפטנטים) מסדיר את דינה של אמצאת שירות, אשר ככלל תקום לקניין המעביד – המדינה, זולת אם נקבע הסכם אחר לעניין זה או שהמעביד ויתר על ההמצאה. בהעדר הסכם לעניין התמורה בעד אמצאת השירות, הוראות החשכ"ל הן שקובעות את גובה התמלוגים האישיים שישולמו לחוקר המנהל בגין ייצור מסחרי של זכותו הקניינית. כאשר, במועדים הרלבנטיים לתובענה נקבע גובה התמלוגים לסך של 30% מסך כל התמלוגים שקיבל מנהל המחקר, והכל בהתחשב בהוראותיהם של סעיפים 131 ו-137 לחוק הפטנטים.

3) על אף האמור דרש הנאשם מראשיה של אותה חברה תמורה גבוהה יותר, באמצעות הקצאת מניות של החברה שביקש לקבלן לרשותו, דרישה שהנאשם לא היה רשאי להפנות במישרין לאותה חברה, נוכח הוראות החשכ"ל שהסדירו את סוגיית התמלוגים, כאשר אותה דרישה גם לוותה באיום כי, הנאשם יפגע בהתקשרות העסקית בין [redacted] לבין החברה. בסופו של דבר, ניסיונו של הנאשם לא צלח והוא לא קיבל מניות מאותה חברה, שממשיכה לקיים את אותו הקשר המקצועי עם [redacted].

ב. <u>על עבירות המשמעת</u>

הנאשם הורשע על ידינו בעבירות לפי סעיפים 17(1), (2) ו-(3):

"(1) עשה מעשה או התנהג באופן שפגע במשמעת שירות המדינה;
(2) לא קיים את המוטל עליו כעובד מדינה על פי נוהג, חוק או תקנה או הוראה כללית או מיוחדת שניתנו לו כדין, או התרשל המוטל עליו כאמור;
(3) התנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו כעובד מדינה או התנהג התנהגות העלולה לפגוע בתדמיתו, או בשמו הטוב של שירות המדינה."

1) לעניין יסודות העבירה שבסעיף 17(1) לחוק, הנאשם פגע במשמעת שירות המדינה וכפי שפסק בית המשפט העליון בעש"מ 3/75 דבוש נגד נציבות שירות המדינה (פ"ד ל(1) 2319):

"משמעת היא בעיקרה מערכת הנורמות, הנהלים והנוהגים המסדירה אופן פעולתה של מסגרת ארגונית בעלת מעמד מיוחד והקובעת סדריה ובכלל זה חובותיהם וסמכויותיהם של המשרתים בה בזיקתם זה לזה ובזיקתם למערכת עצמה".

2) לעניין יסודות העבירה לפי סעיף 17(2) לחוק, אלה כרוכים בהפרתם של הוראות חוק הפטנטים, כמפורט להלן, פסקאות התקש"יר וכללי האתיקה.

א) <u>פסקאות התקשי"ר</u>

<u>42.711</u>

"עובד מקבל משכורת ותשלומים אחרים המגיעים לו מאוצר המדינה בלבד, ואין הוא רשאי לקבל בעד עבודתו או בקשר עמה טובה הנאה מאדם, אלא אם הדבר מותר לפי הוראות פרק משנה זה."

ב) <u>כללי האתיקה</u>

ובנוסף לעניין יסודות העבירה הנ"ל, הנאשם הורשע גם בגין הפרתם של כללי אתיקה אלה: -

<u>11.01</u>

"לא יקבל עובד המדינה טובת הנאה לא מעובד מדינה אחר ולא מאדם מקרב הציבור, אלא על-פי התנאים שנקבעו לכך בחוק ובתקשי"ר."

בית הדין דבור כי, גם ניסיון לקבל טובת הנאה כאמור נכנס לגדרו של האיסור.

3) לעניין יסודות העבירה לפי סעיף 17(3) לחוק, שגם בה הורשע הנאשם בהתנהגות שאינה הולמת את תפקידה כעובד מדינה או התנהגות העלולה לפגוע בתדמיתו או בשמו הטוב של שירות המדינה – על כך, עונה כב' השופט זמיר:

"התנהגות שאינה הולמת היא מושג בעל רקמה פתוחה, וכך הוא צריך להישאר, כדי שניתן יהיה להתאים אותו לנסיבות שונות ולזמנים משתנים.
הגוף, שהופקד לשמור על התנהגות הולמת במקצוע מסוים או בארגון מסוים, אמור לקבוע את אמות המידה הראויות להתנהגות חברים באותו מקצוע או ארגון.
עם זאת, יש לומר כי התנהגות שאינה הולמת, אצל עובד רשות מקומית כמו אצל עובד המדינה, ואצל עורך דין כמו אצל מהנדס, מורכבת משני חלקים, שלא תמיד ניתן להפריד או אף להבחין ביניהם.
ראשי, אפשר שהתנהגות תיחשב בלתי הולמת אף שאין בה שום יחוד למקצוע מסוים או לארגון מסוים: היא אינה הולמת משום שהיא שלילית ופסולה בכל מקצוע או ארגון. היא סוטה באופן מהותי מכללי התנהגות של בן תרבות, אותם כללים המאפשרים לעובדים במקצוע או בארגון לקיים יחסי עבודה תקינים זה עם זה ולמלא באופן תקין את תפקידם בחברה.

זו התנהגות ששום ארגון או מקצוע, אינו יכול לסבול, משום שאם היא תיהפך התנהגות מקובלת באותו ארגון או מקצוע, יהיה בכך כדי להעכיר את האווירה, לשבש את יחסי העבודה, לערער את יחסי האמון מצד הציבור או לחבל בדרך אחרת בתיפקוד התקין של הארגון".
(ראה ער"מ 1351/95 ליאון פינקלשטיין נגד התובע בבית הדין המקומי למשמעת, פ"ד מט(5), 573, 578).

במקום אחר, אומר השופט זמיר (עש"מ 5246/99 אהרון אהרוני נגד נציבות שירות המדינה, סעיף 4 לפסק הדין:

"התשובה היא, שהתנהגות כזאת היא לא בהכרח התנהגות מיוחדת לעובד המדינה, או התנהגות המיוחדת לתפקיד מסוים בשירות המדינה. התנהגות יכולה להיות בלתי-הולמת, במשמעות של סעיף 17(3) לחוק המשמעת, גם אם אין בה ייחוד למעמד של עובדי המדינה או לתפקיד של עובד מדינה זה או אחר. היא יכולה להיות התנהגות פסולה מבחינתו של כל עובד בכל תפקיד".

בפסק דין שניתן בעש"מ 3849/03 מיכל אלבז נגד נציבות שירות המדינה נפסק לגבי טיבה ומהותה של העבירה:

"אכן, עבירה לפי סעיף 17(3) אינה עבירה שגבולותיה מוגדרים, וכבר נאמר עליה שהיא בעלת "רקמה פתוחה", המתאימה את עצמה לנסיבות העניין ולזמנים, ושוליה רחבים ביותר. אף על-פי כן, היא איננה חסרת גבולות, והיא מתאפיינת בהתנהגות פסולה מן הסוג "ששום ארגון או מקצוע אינו יכול לסבול, משום שאם היא תיהפך התנהגות מקובלת באותו ארגון או מקצוע, יהיה בכך כדי להעכיר את האווירה, לשבש את יחסי העבודה, לערער את יחסי האמון מצד הציבור או לחבל בדרך אחרת בתפקוד התקין של הארגון."

ולגבי טיבו של הפסול שיכול להגיע עד כדי פגיעה ביושר וביושרה הנדרשים מעובד ציבור, נפסק לפני משלוש שנים:

"הגשת עבודת-גמר לסיום לימודיו האקדמיים לתואר ראשון בחינוך בלא שכתב עבודה זו – פגם ביושר וביושרה הנדרשים ממורה וממחנך. התנהגות זו אינה הולמת עובד מדינה ובוודאי שאינה הולמת מורה בישראל שאמור לשמש דוגמא ומופת לתלמידיו. בהתנהגותו של המשיב טמונה חומרה נוספת, בהתחשב בכך שהוכח כי שירות המדינה השתתף במימון לימודיו לתואר ראשון בחינוך בשלוחת לטביה. ככל שעובד המדינה נושא משרה רמה יותר, שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות חזקות יותר, כך יש מקום לדרוש ממנו שיקפיד יותר במילוי תפקידו על טוהר המידות ועל התנהגות הולמת. לעניין זה יש הבדל בין עובד בכיר, הממונה על עובדים רבים ואמור לשמש דוגמא להם ולציבור, לבין עובד זוטר. יש מקום לצפות ולדרוש ממנהל כללי של משרד ממשלתי יותר מאשר מצפים ודורשים מן המזכירה שלו, כשם שיש מקום להקפיד עם המפקח הכללי של המשטרה יותר מכפי שמקפידים עם שוטר מן השורה."

מעמדו המקצועי הבכיר של הנאשם כחוקר בעל מוניטין גם מחוץ לגבולותיה של המדינה מוסיף נדבך נוסף של חומרה למעשיו, ברוח פסיקתו של בית

המשפט העליון בעש"מ 4123/95 אור נגד מדינת ישראל, פ"ד מט(5) 185, 191:

"עובדי המדינה אף הם נבדלים זה מזה, גם אם כולם כפופים לאותו דין, יהיו אלה חוקי המדינה או כללי המשמעת, אין מקפידים עם כולם באותה מידה. ככל שעובד המדינה נושא משרה רמה יותר, שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות חזקות יותר, כך יש מקום לדרוש ממנו שיקפיד יותר במילוי תפקידו על טוהר המידות ועל התנהגות הולמת. לעניין זה יש הבדל בין עובד בכיר, הממונה על עובדים רבים ואמור לשמש דוגמה להם ולציבור, לבין עובד זוטר. יש מקום לצפות ולדרוש ממנהל כלי של משרד ממשלתי יותר מאשר מצפים ודורשים מן המזכירה שלו, כשם שיש מקום להקפיד עם המפקח הכללי של המשטרה יותר מכפי שמקפידים עם שוטר מן השורה."

ובעש"מ 4203/07 בעניין בוגייסקי נגד מדינת ישראל פסק כבי השופט רובינשטיין: -

"... אוסיף, כי במקרה דנא עומדת לרועץ למערער גם בכירותו ומרכזיותו בעבודת המחוז במינהל. דווקא מעמדו כעובד מוערך ומצטיין, ואיני מקל ראש בכך ובתרומתו, מעמיד אותו בהכרח באור זרקור עז יותר כשחטא במילוי התפקיד, כדי למנוע "ממני תראו וכך תעשו" (שופטים ז', י"ז; ראו גם עש"מ 2699/01 חלף נ' מדינת ישראל – נציבות שירות המדינה (לא פורסם) – השופטת כתארה, אז, ביניש)".

4) כנסיבות לקולא ניתן לראות את קבלת האחריות על מעשיו, הבנת הפסול שנפל בהם, כפי שעולה מפני ההליך ודבריו של הנאשם בפנינו.

ג. <u>על תכלית אמצעי המשמעת</u>

1) אמצעי המשמעת שמוטלים על ידי בית הדין אינם מוטלים בחלל ריק, אלא לצורך השגתה של תכלית ברורה, שהיא הגנה על השירות הציבורי, על תדמיתו בעיני הציבור של אותו השירות ובמיוחד כיד להרתיע עובדים אחרים במעמדו של הנאשם, כי לא ייכשלו במעשים מסוג זה. בכל מקרה ומקרה, על בית הדין לשאול את עצמו, האם אמצעי המשמעת המוטלים גם במסגרתו של הסדר טיעון יש בהם כדי, לשרת את התכלית האמורה.

ובפסיקות אין ספור, מדגיש בית המשפט העליון את ההשלכה הישירה על הרציונל העומד בבסיס מהותו של השירות הציבורי, על עובד הציבור, בראש ובראשונה מבחינת דיני הנאמנות הציבורית: **"איש הציבור הוא נאמן הציבור, לא לעצמו הוא פועל, אלא למען האינטרס של הציבור הוא פועל".** (בג"צ 669/86 רובין נגד ברר ואחרים, פ"ד מא(1), 749, 840).

2) בהבדל מעובד רגיל שגם עליו מוטלת חובת נאמנות, חובת הנאמנות המוטלת על עובד המדינה בכיר היא כפולה ומכופלת: הן משום שבנושאים רבים השירות הציבורי הוא על אופי מונופוליסטי, והן משום חיוניותם וחשיבותם לכל הציבור של העניינים המטופלים על ידי השירות הציבורי. (ולעניין זה, ראה דו"ח קרמניצר, הטיפול המערכתי במשמעת שירות המדינה, ינואר 1998, עמ' 7).

ולכן:-

"הציבור זכאי לכך שעובדי המדינה, הפועלים מטעמו ולמענו יהיו אנשים אמינים והגונים. אמון הציבור בשירות המדינה ושיתוף הפעולה עלולים להתערער, אם יתברר לציבור כי עובד המדינה, העומד לשרתו, עבר עבירה שיש עימה קלון".
(עש"מ 4411/99 מדינת ישראל נגד אלקלעי).

3) בית המשפט העליון הבליט את תפקידם ההרתעתי והמניעתי של אמצעי המשמעת (ראה עש"מ 5771/01 בעניין פודלובסקי; עש"מ 10129/01 בעניין טליה גניש) ובעש"מ 7111/02 בעניין אשואל ואחי שניתן ביום 21.1.03, נקבע כי:

"שמירה על תדמית ראויה של השירות הציבורי מהווה תנאי הכרחי לשמירה על תפקוד נאות של שירות זה. בנוסף לשמירה קפדנית על תדמית השירות, נועד ההליך המשמעתי למנוע פגיעה בתפקוד שירות המדינה; אשר על כן בבואו להטיל אמצעי משמעת, יבחן בית הדין, בין היתר, האם אמצעי המשמעת המוטלים יוצרים הרתעה מספקת בקרב עובדי המדינה. כן יבחן האם די באמצעי המשמעת האמורים כדי להשיב על כנו את אמון הציבור במערכת השירות הציבורי, המהווה אף הוא תנאי הכרחי לתפקודו של השירות. בבוא בית הדין לגזור דינו של נאשם בעבירה משמעתית אין הוא מתייחס לאמצעי המשמעת כאל עונש גרידא, שכן עליו לבחון מהו האמצעי ההולם את התכליות האמורות של הדין המשמעתי."

4) על תפקידם ההרתעתי של אמצעי המשמעת חזר בבית משפט העליון בעש"מ 7113/02, מדינת ישראל נגד שחר לוי שניתן בתאריך 1.5.03:

"כידוע, אמצעי המשמעת נועדו להרתיע מפני ביצוע מעשים שיש בהם כדי לפגוע בטוהר המידות בשירות המדינה, בתפקודו התקין ובאמון הציבור בו. ככל שהמעשים בהם הורשע הנאשם חמורים יותר, וככל שדרגתו בשירות המדינה בכירה יותר, כך מתחזק הצורך להעביר מסר ברור וחד המוקיע את מעשיו, על מנת לשרש תופעות פסולות בשירות המדינה ולמנוע את הישנותן בעתיד."

בית המשפט העליון בעש"מ 5626/05 בענין רחל אוחנה הבליט את ליבת תפקידם של אמצעי המשמעת:

"עיקר תכליתו של דין המשמעת הינו להגן על תפקודו התקין של השירות הציבורי ולשמור על תדמיתו בעיני הציבור (עש"מ 7113/02 מדינת ישראל נגד שחר לוי, פד"י נז(3) 817; עש"מ 1928/00 מדינת ישראל נגד עמוס ברוכין, פד"י נד(3) 694, 703; עש"מ 8160/04 מדינת ישראל נגד בן סימון, דינים עליון ע"א, 733), שתי תכליות אלה קשורות קשר אמיץ ביניהן, שהרי השמירה על אמון הציבור בשירות הציבורי מותנית, בין היתר, בתפקוד התקין וההוגן של עובדיו, וסטייה מנורמות מחייבות של ביצוע תקין של התפקיד סופה שתביא לפגיעה ברמתו של השירות הציבורי ולפגיעה ביחסו של הציבור לשירות זה".
(שם בעמ' 4).

ובנוסף נפסק:

"תפקידו של הדין המשמעתי הוא לא רק להעניש את העובד שסרח, אלא גם לשמש מסר לציבור עובדי המדינה כולו בדבר נורמות ההתנהגות המתחייבות ממשרתי הציבור וחובות האתיקה החלות עליהם בביצוע תפקידם. חובות אלה חלות על כלל עובדי המדינה. אולם ישנם תפקידים שבהם להפרת הנורמה המשמעתית נודע מישנה חומרה בשל המעמד המיוחד של בעל התפקיד בשירות המדינה. כזה הוא תפקיד המורה והמחנך, המופקד מטעם המדינה על חינוך הדור הצעיר. עובד ההוראה אינו עובד מדינה מן השורה. הוא דמות שהתנהגותה ורמתה המוסרית משמשת אמת מידה ודוגמא לציבור התלמידים המתחנכים לאורה."
(עש"מ 8622/05 נעאמנה עאדל עלי נגד מדינת ישראל, ניתן בתאריך 25.12.06).

לפני כחצי שנה נפסק לעניינה של אותה תכלית:

"מטרת דיני המשמעת אינה מכוונת להענשת העובד; היא נועדה להגן על השירות הציבורי מבחינת רמת תיפקודו ומהיבט השמירה על דמותו ותדמיתו בעיני הציבור. תכליות אלו מושגות באמצעים שונים, וביניהם – הרחקת עובדים שתיפקודם פוגע בשירות הציבורי; הרתעת שאר עובדי השירות הציבורי מפני התנהגות החורגת מהנורמות הראויות; והעברת מסר כללי לציבור הרחב בדבר הקפדתה של מערכת אכיפת החוק ודיני המשמעת על יושרתו של השירות הציבורי ורמת תיפקודו' (עש"מ 3666/06 אסדי נ' נציבות שירות המדינה, פסקה 12 (ורם פורסם, 7.11.2007). כן ראו: עש"מ 356/96 פלוני נ' נציבות שירות המדינה, פסקה 5 (לא פורסם, 4.3.1996); עש"מ 8273/05 שרעבי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (לא פורסם, 28.1.2007); עש"מ 5917/07 גרה נ' נציבות שירות המדינה, פסקה 12 (טרם פורסם, 19.8.2007) וההפניות שם)."
(עש"מ 9433/07 מדינת ישראל נגד מרינה אבשלומוב, ניתן בתאריך 21.5.2008, על ידי כבוד השופטת עדנה ארבל).

ואולם תפקידם המרתיע של אמצעי המשמעת אינו חזות הכל. בית המשפט העליון ריכך את גישתו האמורה, וקבע כי תכלית זו צריכה להיבחן גם בהתחשב בנסיבותיו האישיות של כל נאשם ונאשם.

בית המשפט העליון בעש"מ 6737/03 בעניין נחום זקן פסק:

"התיק יוחזר לבית הדין למשמעת של עובדי המדינה, על מנת שבית הדין ישמע טיעונים, ואולי אף ראיות לעניין העונש, יתן דעתו למכלול נסיבות המעשה לחומרא ולקולא ולנסיבותיו האישיות של המשיב, ובהתאם לכך יקבע את אמצעי המשמעת שיוטלו עליו."

ובפסק דין מאוחר יותר חזר בית המשפט העליון על גישתו האמורה:

"עם זאת, אל מול, ולצד שיקולים משמעותיים ומכריעים אלה, מצווים אנו לבחון כל מקרה לגופו על פי נסיבותיו המיוחדות (ראו עש"מ 10250/01 מוכתרי נגד נציבות שירות המדינה (לא פורסם). החזקה בדבר הצורך בענישה מחמירה יכולה להיחלש נוכח נסיבות מיוחדות של המקרה או של העומד לדין."
(ראה: עש"מ 10566/02 מדינת ישראל נגד טוביה גרינבוים, ניתן בתאריך 23.3.03; עש"מ 5271/03 בעניין חבצלת סדיקוב שניתן בתאריך 10.9.03; עש"מ 1934/03 בעניין דמאן פולח שניתן ב–18.11.03; עש"מ 6920/03 בעניין ד"ר אברהם כהן שניתן בתאריך 16.2.04; עש"מ 10006/04 בעניין ואיל חגאז' שניתן בתאריך 15.3.05, ועש"מ 3446/05, בענין נאיל דראושה שניתן בתאריך 28.6.05).

בעש"מ 4193/06 משה חי כהן נפסק:

"עם זאת, כבכל הליך ענישה, פלילי או משמעתי, נדרשת מידתיות ראויה והתחשבות מאוזנת לא רק באופי העבירה שבוצעה וחומרתה, אלא גם בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובמכלול היסודות הפועלים לקולא בענייננו."
(ניתן בתאריך 9.10.06).

5) ולגבי תורת האיזונים שבין הנסיבות האישיות בדין המשמעתי לעומת ההליך הפלילי ומשקלם היחסי של אלה, לנוכח תכליתו של הדין המשמעתי, נפסק לפני כשנה וחצי על ידי בית המשפט העליון:

"אולם, גם אם משקל נסיבותיו האישיות של הנאשם פחות בדין המשמעתי בהשוואה להליך הפלילי, אין להתעלם מהן כליל. מן הדין כי יתקיים יחס מאוזן, מידתי וראוי בין חומרת עבירת המשמעת שנעברה לבין נסיבותיו האישיות של המערער, ולבין חומרת אמצעי המשמעת הראויים על רקע תכליות הדין המשמעתי. מידת חומרתם של אמצעי המשמעת הננקטים כנגד עובד ציבור שהורשע, חייבת לעמוד על מידה שאינה עולה על הנדרש לצורך הגשמת תכליותיו הציבוריות של הדין המשמעתי (ער"מ 8372/05 גבריאלוב נ' עיריית ת"א, פסקה 6; פרשת ברוכין, בעמ' 694; עש"מ 5271/03 סדיקוב נ' מדינת ישראל [פדאור (לא פורסם) 03(5) 728], עמ' 2; ועש"מ 7641/98 נוימן נ' מדינת ישראל [פדאור (לא פורסם) 99 (8) 192], עמ' 4)."
(עש"מ 11976/05 חליל רוחי נ' מדינת ישראל, ניתן בתאריך 11.4.07, שם בפסקה 23).

6) מובן הוא, כי בכל מקרה ומקרה על בית הדין לבחון ולשקול, האם יש באמצעי המשמעת המוטלים על ידי בית הדין, כדי להגשים את תכליתם של דיני המשמעת, תוך איזונם עם הנסיבות האישיות.

7) ולגבי תורת המידתיות נפסק בעש"מ 5917/07 נביל גרה נגד נציבות שירות המדינה, שינתן ביום 19.8.07 :-

"מידתיות אמצעי המשמעת הננקטים נגזרת מנסיבותיו המיוחדות של המקרה, מעוצמת חומרתה של העבירה, וממשקל הנסיבות האישיות לנאשם. בשיקלול הערכים הרלבנטיים, יש להגיע לנקודת איזון עונשית ראויה אשר תשלב בין האינטרס הציבורי ביישום ראוי של נורמות המשמעת בשירות הציבורי, בד בבד עם דאגה לגורלו של הפרט באופן שהענישה תהיה מידתית ותהיה תואמת את מכלול האינטרסים הראויים לאיזון."

ואותו איזון גם נמצא בעש"מ 3925/08, בעניין שלמה אזולאי: - (ניתן ב- 23.6.08).

"כידוע, התכלית העומדת בבסיס השתתם של אמצעי המשמעת על עובדי השירות הציבורי אשר הורשעו היא כפולה: מניעת פגיעה בתפקודו של השירות הציבורי, בתדמיתו ובאמון הציבור בו מחד גיסא, והרתעת עובדים אחרים לבל יכשלו במעשים דומים מאידך גיסא (עש"מ 5917/07 גרה נ' נציבות שירות המדינה (טרם פורסם) וההפניות שם). בבואו לגזור דינו של נאשם, על בית הדין לבחון תכליות אלו נוכח חומרת העבירה שבוצעה, ולהגיע לנקודת איזון עונשית ראויה אשר תשלב בין התכליות האמורות ותשקללן אל מול נסיבותיו האישיות של הנאשם, באופן שהענישה תהיה מידתית (ער"ם 8372/05 גבריאלוב נ' עירית תל אביב-יפו (לא פורסם, 14.3.2006); עניין גרה, לעיל)."

(ראה גם את אשר נפסק בנדון בעש"מ 227/07 בעניין יוסף אסדו).

ד. <u>על הנסיבות האישיות</u>

1) הנאשם בן 58, אדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי או משמעתי קודם. זה לו כישלונו הראשון. שמענו מפי נציג המשרד שעל פי המידע שאסף, כי מדובר בעובד מקצועי, איכותי ותורם. וכבר נפסק בפסיקתו של בית המשפט העליון, כי לתרומה ממשית בת שנים, יש השפעה ממתנת על מידתם של אמצעי המשמעת.

"לו היה המערער עובד בשירות המדינה שנים ארוכות לאחר כל אותן שנים שהיה נתפס בכף כמי שעשה מעשה של מעילה באמון. אפשר אמרתי רוח שטות נכנסה בו באדם ועשה מעשה שעשה. אדם שכך שירת את המדינה בנאמנות שנים רבות אפשר אין זה ראוי כי תקופח פרנסתו במחי-יד..."

(עש"מ 1827/02 אברהם ספיר נ' מדינת ישראל, פורסם בדינים עליון כרך סא 268).

2) והשאלה שלעולם עומדת לפתחו של בית הדין הינה, מהי תרומתו והשפעתו של שירות מועיל בשירות הציבורי, שעה שבאים אנו להטיל את אמצעי המשמעת, במסגרתו של הסדר טיעון, שרק באמצעותם ניתן להגשים את התכלית שגלומה בהטלתם של אלה, והיא ההגנה על השירות הציבורי והשגת יסוד ההתרעה והמניעה, ואלה כאמור נבחנים כמצויין לעיל, גם לנוכח הנסיבות האישיות של כל נאשם ונאשם.

ה. **<u>לשאלת כיבודם של הסדרי טיעון</u>**

הצדדים הגיעו ביניהם, כאמור, להסדר טיעון שרכיביו כללו הודאה בכתב התובענה המתוקנת ורכיבי משמעת מוסכמים על הצדדים של: **נזיפה חמורה, והפקעת משכורת קובעת.**

לעניין כיבודם של הסדרי טיעון, קיימת מגמה ליתן להם תוקף ברוח פסיקתו של בית המשפט העליון בעש"מ 4592/97 בעניין אליהו סבג, בו נפסק כי:

"לעיתים קרובות יש עניין בעריכת הסדר טיעון, ולפיכך יש גם בדרך כלל עניין לציבור בקיום הסדר טיעון. לכן, אין זה ראוי שבית הדין יסטה מהסדר טיעון אלא אם יש לכך טעם טוב לסטות מהסדר הטיעון, אם אמצעי המשמעת סוטים במידה משמעותית מן האמצעים הראויים בנסיבות המקרה, או אם הם בלתי סבירים באופן בולט, עד שהעניין הציבורי הדרוש לסטות מן ההסדר גובר על העניין הציבורי בקיום הסדרי טיעון".

ביטוי מובהק לכך ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק דין ע.פ. 1958/98, פלוני נגד מדינת ישראל. על המדוכה ישבו תשעה שופטים, ובפסק דין זה נקבעה ההלכה לעניין שיקול דעתו של בית המשפט בשאלת כיבודם של הסדרי טיעון:

"המסקנה היא כי שיקול המפר במידה משמעותית את האיזון הראוי בין שיקולי הענישה הרלוונטיים, באופן שנוצר יחס בלתי הולם בין ההקלה הניתנת לנאשם לבין האינטרס הציבורי, יהיה בו כדי לפסול את הסדר הטיעון בשל טעותה של התביעה וזאת גם אם מניעיה כשרים הם".
(שם פסיקה 18, עמ' 14).

כן קבע בית המשפט בפסיקה 24 בעמ' 19, שכותרתה "סיכומם של דברים" כי:

"בהיעדר פגם או פסול בהודיה שניתנה במסגרת הסדר טיעון, ירשיע בית המשפט את הנאשם על פי הודייתו ויגזור את עונשו. בהתקיים איזון ראוי בין האינטרס הציבורי הפרטני והאינטרס הציבורי הרחב שהתביעה מייצגת מצד אחד, לבין טובת ההנאה שנתנה לנאשם מצד אחד, יכבד בית המשפט את הסדר הטיעון. בית המשפט ישווה לנגד עיניו, בין היתר, את המגמה העקרונית לעידוד הסדרי טיעון. בנסיבות שבהן יראה לדחות את הסדר הטיעון, יגזור בית המשפט עונש שהיה גוזר אילו היה בא לפניו הסדר טיעון שקול ומאוזן. מן הראוי הוא שגם לאחר דחיית הסדר טיעון, כך שהעונש אשר יטיל לא יחרוג במידה קיצונית ובלתי פרופורציונלית מהעונש שעליו הסכימו הצדדים".
(ראה גם את עש"מ 11128/04 בעניין אברהם טאפירו).

לפני כשנתיים ביהמ"ש העליון ביטל רכיב מאמצעי המשמעת שהוטלו על נאשם – פסילה לשירות המדינה, שהוטל על-ידי ביה"ד, שלא נמנה עם אמצעי המשמעת שעליו הסכימו הצדדים במסגרתו של הסדר טיעון, והמדינה נתנה הסכמתה לביטולו של רכיב זה בהליך הערעור –

"המדינה מסכימה לקבלת הערעור נוכח חריגת בית הדין מהסדר הטיעון. הסכמה זו הינה בדין, משאין בנסיבות עניין זה טעמים מיוחדים וכבדי משקל המצדיקים את החריגה האמורה".

(עש"מ 6241/06 בעניין בנימין נגר נגד נש"מ, ניתן ביום י"ח בחשון התשס"ז, 9.11.2006).

<u>סוף דבר</u>

11. לאחר שמותב בית הדין דלתא שקל את טיעוני הצדדים את מקבץ השיקולים, כפי שנפרסו לעיל, נחלקו העמדות בין עמדת הרוב ועמדת המיעוט:

א. <u>עמדת הרוב</u>

בהתחשב בדפוס התנהגותו של הנאשם, תכליתם של דיני המשמעת הנסיבות האישיות,וקבלת האחריות על מעשיו, יש בכל אלה את האיזונים הראויים שבין האינטרס הציבורי לבין יתר הנסיבות. ואשר על כן, ראוי לגישת עמדת הרוב ליתן תוקף להסדר הטיעון.

ב. **<u>עמדת המיעוט</u>**

סעיף 132(א) לחוק הפטנטים קובע כלהלן: "**אמצאה של עובד, שהגיע אליה עקב שירותו ובתקופת שירותו (להלן: "אמצאת-שירות"), תקום לקנין מעבידו, אם אין ביניהם הסכם אחר לעניין זה, זולת אם ויתר המעביד על האמצאה תוך ששה חודשים מיום שנמסרה לו ההודעה לפי סעיף 131**".

הוראת סעיף זה חלה אמנם על אמצאה ולא על פטנט. אולם, סעיף 3 לחוק הפטנטים קובע מהי אמצאה כשירת פטנט, וסעיף 2 קובע כי בעל אמצאה כשירת פטנט זכאי לבקש שינתן לו פטנט עליה.

ראה: בשא (ת"א) 4190/05 איתן ארז כונס נכסים לחברת סופרפייל בע"מ בכינוס נ' שלמה מנחם (ניתן ע"י השופטת קרת-מאיר בביהמ"ש המחוזי ב-ת"א ביום 25.4.2005) שם נקבע כדלקמן:

"אמצאה אשר פותחה כאמור על ידי עובד שייכת למעביד והיא לא תחשב כקניין השייך לעובד, אלא אם הוסכם אחרת בין המעביד לבין העובד או אם המעביד ויתר על זכותו ביחס לאמצאה.
ראה לעניין זה, ע. פרידמן, פטנטים, עמ' 579.

עוד מסביר פרידמן בספרו בעמ' 595-596, כי זכות הקניין לאמצאה אשר פותחה על ידי העובד תוקנה למעביד אם קיים קשר בין האמצאה לבין העבודה שביצע העובד עבור המעביד.
כדי להכריע בשאלת הקשר בין העבודה לבין האמצאה, יבחנו החובות של העובד כלפי המעביד, מטרת העסקת העובד, האם ניתנו לעובד הוראות מפורשות לביצוע העבודה שהובילה לפיתוח האמצאה, האם העובד השתמש במשאבים כספיים ובאמצעים השייכים למעביד והאם העובד קיבל שכר בעד העבודה שהביאה לפיתוח האמצאה.

לדברי פרידמן, גורם נוסף אשר עשוי להשפיע בעת בחינת מהות האמצאה, הוא התפקיד שמילא העובד בשירות המעביד. <u>עובד בעל משרה בכירה חב למקום עבודתו חובת אמון מוגברת. היקף הפעילויות של נושא משרה בכירה שיכללו במסגרת עבודתו עבור המעביד, יהיה נרחב יותר מזה של עובד רגיל"...</u> (הדגשה של בעל עמדת המיעוט).

בהתחשב בבכירותו של הנאשם, ובעובדה כי איים לפגוע בהתקשרות העיסקית בין [redacted] לבין החברה ובכך הפר למעשה את חובת האמון המוגברת שלו כלפי [redacted], סבורה עמדת המיעוט כי אין לקבל את הסדר הטיעון כלשונו. לדידה, הסדר הטיעון אינו נותן מענה הולם לתכליתם של אמצעי המשמעת שנועדו הן להרתיע עובדים אחרים במעמדו של הנאשם מלעשות מעשים דומים והן לשמור על תדמיתו של השירות הציבורי ועל אמון הציבור בו.

לדעת עמדת המיעוט, ראוי להוסיף לאמצעי המשמעת המוסכמים אמצעי משמעת נוסף של **<u>הקפאת דרגה לפרק זמן של שנתיים</u>**.

עוד מדגישה דעת המיעוט כי אלמלא הסדר הטיעון היה מקום לשקול ענישה מחמירה מזו, הואיל והנאשם עשה שימוש לרעה בסמכויותיו ופגע בצורה חמורה בקוד האתי ובנורמות המחייבות אותו כחוקר בכיר ב[redacted].

12. בסופו של עיון, הוחלט **<u>כדעת הרוב</u>**.

13. לנוכח החלטתנו האמורה ולאחר מתן תוקף כאמור להסדר הטיעון, יוטלו על הנאשם אמצעי משמעת של:

א. **<u>נזיפה חמורה</u>** – כמסר נורמטיבי מטעמו של בית הדין, המופנה במישרין לנאשם, והמצביע כי נפל פסול ממשי במעשיו כאמור.

ב. **<u>הפקעת משכורת קובעת</u>** – שתנוכה מהנאשם בעשרה תשלומים שווים ורצופים.

14. ביה"ד רשם בפניו את הודעת הצדדים כי זכויות אחרות של הנאשם כעובד מחקר לא תפגענה.

גזר הדין ניתן ביום ד' בחשוון התשס"ט – 2.11.2008, שלא בנוכחות הצדדים, להם הוא יועבר באחת מדרכי המסירה המקובלות.

(-)	(-)	(-)
יוסף תלרז אב בית הדין למשמעת יו"ר	עו"ד אורי כהן חבר בית הדין	ציפי דביר חברת בית הדין